

STILLE TIJD

Thema: De wet en de genade

- Probeer iedere dag specifiek tijd te maken voor een ontmoeting met Jezus Christus door het lezen en overdenken van zijn Woord.
- Bid, praat met Jezus en maak een paar korte aantekeningen in je map over deze bijbelgedeelten.
- Schrijf op wat je aanspreekt, wat je opvalt, wat je mooi of moeilijk vindt of wat je duidelijk wordt.

Dag 1^{BS} Exodus 20:1-17.

De morele wet in het Oude Testament.

Dag 2 Romeinen 13:8-10.

De morele wet in het Nieuwe Testament (vgl. Marcus 12:28-34).

Dag 3 Romeinen 5:1-11.

Gods genade ervaar je pas echt door geloof in Jezus Christus.

Dag 4 Romeinen 9:6-18.

Gods genade is een geschenk.
Je kunt het niet verdienen

Dag 5 Kolossenzen 2:13-15.

Jezus Christus heeft de wet vervuld.

Dag 6 Efeziërs 2:11-18.

De ceremoniële wet vervuld en buiten werking gesteld.

Dag 7 Galaten 3:19-25.

Doel van de wet: houdt toezicht tot de komst van Christus.

Dag 8 1 Timoteüs 1:8-11.

Doel van de wet: doet de zonde kennen.

Dag 9 Hebreëen 7:11-28.

Het priesterschap in de ceremoniële wet is vervuld.

Dag 10 Hebreëen 9:8-28.

Offeranden in ceremoniële wet vervuld.

- Denk na over Hebreëen 13:5-6.
- Bid met vertrouwen en overtuiging omdat God je nooit zal afvallen of verlaten! Geen mens kan je permanent kwaad aandoen!
- Bid elke dag voor iemand of iets specifiek en zie uit naar wat God doet (Psalm 5:4).

STUDIE

Thema: Gods wet en Gods genade

Lees studie 9 goed door voor de volgende bijeenkomst. Heb je er vragen over, schrijf ze op en mail ze naar je kringleider, dan gaan wij samen op zoek naar de antwoorden.

BIJBELSTUDIE

Thema: De tien geboden

Als je wilt, kun je alvast de bijbelstudie voor de komende bijeenkomst voorbereiden door het bijbelgedeelte een keer te lezen.

Gebruik hierbij de '5 stappen-methode' voor bijbelstudie. Het bijbelgedeelte is: **Exodus 20:1-17**.

MEMORISATIE

Motivatie.

Jezus kende bijbelgedeelten uit zijn hoofd (Lucas 4:4-13). Jij ook?

Leer het onderstaande vers uit je hoofd of leer dat vers uit de vertaling die jouw voorkeur heeft.

DE WET

Romeinen 13:8

Wees elkaar niets schuldig,
behalve liefde,
want wie de ander liefheeft,
heeft de gehele wet vervuld.

Romeinen 13:8 (NBV)

9. Gods wet en Gods genade

God schiep de mens naar zijn eigen beeld. Hij schreef zijn morele wetten in het hart van ieder mens en gaf ieder mens een geweten om hem te herinneren aan deze morele wetten (Romeinen 2:14-15). Maar door de gevolgen van de zonde sletten Gods morele wetten voor een deel weg uit het hart en geweten van de mens. Daarom kreeg Gods verbond met Abraham (2092 v.Chr.) 645 jaar later (1447 v.Chr.) een toevoeging. Toen bevestigde God zijn verbond aan Mozes en voegde de wet aan het verbond toe.

GODS WET

A. De toevoeging van de wet aan het verbond

1. De toevoeging van de wet (Galaten 3:17)

Paulus volgt de afwijkende berekening van de Griekse vertaling van het Oude Testament en niet de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst van Exodus 12:40-41. Toen Gods volk groot geworden was en het al verschillende keren ongehoorzaam was geweest aan God, gaf God aan Israël de geschreven *morele wetten* in de vorm van ‘de Tien Geboden’. Ze waren als gevolg van de zonde weggesletten uit het hart en geweten van mensen. Naast de morele wetten voegde God ook *ceremoniële (rituele) wetten* en *burgerlijke (sociale) wetten* toe aan zijn verbond. Deze waren nodig als gevolg van de zonde. Alle drie de wetten hadden elk hun eigen doel.

2. Het doel van de wet

De wet werd aan het verbond toegevoegd om de mensen bewust te maken van de zonde (wat ‘goed’ en ‘kwaad’ is in Gods ogen) (Galaten 3:19) en om de zonde in toom te houden (1 Timoteüs 1:8-11). De wet was ook bedoeld om Gods volk te leren hoe zij als zijn volk moesten leven te midden van de heidenen, d.w.z. hoe God te behagen, te verheerlijken en te blijven leven binnen de grenzen die Hij vastgesteld heeft (Exodus 20:1-2). Hij voegde de wet ook toe om zijn volk voor te bereiden op de komst van de Messias (Galaten 3:23-25) en de genade (Johannes 1:17 HSV). De wet functioneerde als een toezichthouder over mensen totdat mensen Jezus Christus zouden aannemen als verzoening van hun zonden.

De wet kon echter niet dienen als middel waardoor mensen gerechtvaardigd of verlost konden worden.

B. De morele wet

1. De morele wet in het Oude Testament

Het doel van de morele wet was om Gods mensen te leren hoe ze als Gods volk met God en met elkaar moesten leven, zodat ze God behaagden en verheerlijkten. De morele wetten in het Oude Testament worden samengevat in ‘de Tien Geboden’ (Deuteronomium 5:6-21). De eerste vier wetten van ‘de Tien Geboden’ leren Gods volk hoe ze God moeten liefhebben en de laatste zes wetten leren Gods volk hoe ze hun naaste moeten liefhebben.

2. De morele wet is in het Nieuwe Testament vervuld, niet afgeschaft maar herbevestigd!

In het Nieuwe Testament werd de morele wet door Jezus Christus en de apostelen bevestigd. Jezus somde ‘de Tien Geboden’ op in Marcus 12:30-31, “Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht.” Het tweede gebod is, “Heb uw naaste lief als uzelf.” Jezus legde ook de juiste betekenis van ‘de Tien Geboden’ uit in Matteüs 5:21-48. De morele wet werd nooit opgeheven en is nog steeds de leefregel voor alle christenen uit alle volken (Romeinen 13:8-10; Jakobus 2:8-12). De morele wetten moeten wel in het licht van het Nieuwe Testament uitgelegd worden.

C. De ceremoniële wet

1. De ceremoniële wet in het Oude Testament

‘Heilig’ betekent ‘gescheiden (afgezonderd) van wat verkeerd en slecht is’ en ‘toegewijd aan wat recht en goed is’. God is een heilig God. Onheilige mensen kunnen uit zichzelf niet tot een heilig God naderen (Leviticus 19:1-2; Jesaja 6:1-7). Daarom heeft God de ceremoniële wet ingesteld. Het doel van de ceremoniële wet was om Gods volk in de tijd van het Oude Testament te leren hoe ze tot de heilige God moesten naderen. Ze moesten ook leren hoe ze Hem moesten aanbidden en dienen. Dat regelde de ceremoniële wet in de oudtestamentische periode vanaf Mozes.

De ceremoniële wetten bepaalden de regels voor de heilige mensen (priesters en Levieten), heilige plaatsen (de tabernakel of de tempel), heilige tijden (de vastendag, de sabbat en de feestdagen) en heilige handelingen (de besnijdenis, de offeranden, de rituele wassingen, het eten van rein voedsel, het geven van de eerstgeborene, van de eerste opbrengst van de oogst en van de tienden).

2. De ceremoniële wet is in het Nieuwe Testament vervuld, uitgewist en afgeschaft!

Alle ceremoniële wetten voor bv. de priesters, tempel, feesten en dierenoffers waren enkel een ‘afspiegeling’, ‘schaduw’ of ‘voorafschaduwing’ van ‘de werkelijkheid die komen zou’ met de eerste komst van Jezus Christus (Kolossenzen 2:16-17; Hebreeën 8:5; 9:8-10; 10:1). Het Nieuwe Testament leert dat alle ceremoniële wetten in Christus vervuld zijn (Matteüs 5:17) toen Hij in onze plaats aan het kruis stierf. Daarom zijn alle ceremoniële wetten uitgewist en afgeschaft (Kolossenzen 2:14; Efeziërs 2:15; Hebreeën 7:12)!

Door zijn dood heeft Jezus Christus ook vrede gebracht tussen gelovigen uit het volk Israël en gelovigen uit de heidense volken, die geen ceremoniële wetten hadden. Hij heeft deze twee groepen gelovigen in één Lichaam (de Gemeente, Kerk) verenigd (*Lees Efeziërs 2:11-22*). In dit Lichaam van Christus zijn alle ceremoniële wetten die vroeger onderscheid maakten tussen Israël en de heidense volken buiten werking gesteld. Daarom mogen de ceremoniële wetten niet meer opnieuw ingevoerd worden in de Gemeente (Kerk)!

D. De burgerlijke (sociale) wet

1. De burgerlijke wet in het Oude Testament

De burgerlijke wetten bepaalden de regels voor het nationale volk Israël in het Oude Testament. Dit waren regels voor de politiek, de sociale omgang, de rechtspraak, het strafrecht en het militaire systeem. Het burgerlijk strafrecht bevatte ook wetten tegen overtreding van de morele wetten.

Voorbeelden van burgerlijke wetten: Er waren politieke regels voor de aanstelling van leiders van de 12 stammen (Numeri 1:16) en voor de aanstelling van koningen (Deuteronomium 17:14-20). Er waren sociale regels voor de omgang met Hebreeuwse slaven (Exodus 21:1-11). Er waren regels tegen doodslag en moord, mishandeling en ontvoering, ruzie maken en schade aanrichten (Exodus 21:12-36); tegen diefstal en voor vergoeding (Exodus 22:1-15); tegen seks voor het huwelijk en voor het betalen van een bruidsprijs; tegen tovenaressen en voor vreemdelingen, weduwen en wezen en geld lenen aan de armen (Exodus 22:16-31; Deuteronomium 24:17-18). Er waren wetten tegen alle vormen van seksueel immoreel gedrag (Leviticus 18:1-30). Er waren wetten tegen occultisme (Deuteronomium 18:9-14; Psalm 106:34-38). Er waren ook militaire regels voor de militaire dienstplicht in Israël en het voeren van oorlogen (Deuteronomium 7:1-4). En er waren wetten voor de rechtspraak (Exodus 23:1-9; Leviticus 19:15; Deuteronomium 16:18-20).

2. De burgerlijke wet is in het Nieuwe Testament vervuld en vervangen door de leefregels van het Koninkrijk van God die vooral uit morele leefregels bestaan

Israël had speciale functies in de tijd van het Oude Testament. Het volk zou o.a. de beloofde Messias voortbrengen (Johannes 4:22) en het begin zijn van Gods verbondsvolk (Exodus 19:3-6). Daarom moesten ze als een heilig en rechtvaardig volk onder de heidense volken leven. Israël had deze functies ter voorbereiding op 'de juiste tijd' waarop God zijn Zoon zond (Galaten 4:4 HB). Tijdens zijn eerste komst vervulde Christus 'de Wet en de Profeten' (Matteüs 5:17) en richtte Hij het Koninkrijk van God op, niet alleen over Israël, maar over de hele aarde (Matteüs 12:28-30; Marcus 1:15; Matteüs 28:18; Efeziërs 1:20-23). De speciale functie van Israël met ceremoniële en burgerlijke wetten werd toen beëindigd. Het volk van God werd op een hoger plan voortgezet en uitgebreid naar alle volken. Vanaf de eerste komst van Jezus Christus werden de regels van de burgerlijke wet van het natuurlijke volk Israël vervangen door de regels van het Koninkrijk van God, zoals Jezus die leerde in de Bergrede en in al zijn gelijkenissen over het Koninkrijk van God. Het onderwijs van Jezus Christus leert gelovigen uit alle volken hoe ze horen te leven in het Koninkrijk van God. De leefregels van het Koninkrijk van God bestaan vooral uit morele leefregels (de morele wet).

Lees hoe in het Nieuwe Testament nieuwe regels gegeven worden voor politieke zaken (Matteüs 22:21; Handelingen 4:19-20; 5:29; Romeinen 13:1-7; 1 Petrus 2:13-23). Er zijn regels voor sociale zaken zoals tegen sociale misstanden (1 Korintiërs 5:9-13) en tegen seksuele immoraliteit (1 Korintiërs 6:12-20). Er zijn regels voor de christelijke omgang tussen jongens en meisjes (1 Tessalonicenzen 4:1-8), voor het christelijk huwelijk (1 Korintiërs 7:1-40; Efeziërs 5:22-33) en voor het christelijk gezin (Efeziërs 6:1-4; Kolossenzen 3:18-21). Er zijn regels voor een christelijke levensstijl in de wereld (Efeziërs 4:17-5:21), voor christelijke arbeidsverhoudingen (Efeziërs 6:5-9; Kolossenzen 3:19-4:1; 1 Tessalonicenzen 4:11; 2 Tessalonicenzen 3:6-12) en tegen discriminatie en uitbuiting (Jakobus 2:1-13; 5:1-12). Er zijn regels voor (straf)rechtelijke zaken (Matteüs 5:38-42; Romeinen 12:17-21; 1 Korintiërs 6:1-10; Hebreeëen 10:34; 1 Petrus 2:18-23; 1 Johannes 5:17). En er zijn regels voor militaire zaken (Matteüs 26:52-54; Lucas 3:14; 6:27-28; Johannes 18:36). De wet werd ingedeeld in morele, ceremoniële en burgerlijke wetten, maar er was niet altijd een duidelijke scheidlijn tussen die drie. Soms werden deze wetten in gemengde vorm in het Oude Testament weergegeven. Sommige ceremoniële wetten en burgerlijke wetten bevatten morele en geestelijke principes. En sommige morele wetten bevatten ceremoniële aspecten. Dan geldt: de morele en geestelijke aspecten van de wetten blijven geldig, maar de ceremoniële aspecten niet (bv. dat de rustdag letterlijk op de zevende dag moet plaatsvinden).

E. Jezus en de wet

Bij zijn eerste komst kwam Jezus Christus niet om 'de Wet en de Profeten' te ontbinden, maar juist om ze te vervullen (Matteüs 5:17; vgl. Lucas 24:25-27,44-47). Jezus' leven, dood, opstanding, hemelvaart en troonsbestijging is de sleutel om het Oude Testament te begrijpen en correct uit te leggen! Het Oude Testament kan niet begrepen of correct uitgelegd worden zonder de openbaring en vervulling in het Nieuwe Testament (vgl. 2 Korintiërs 3:14-16; Lucas 24:25-27,44)! "Het Nieuwe Testament is in het Oude Testament verborgen en het Oude Testament is in het Nieuwe Testament geopenbaard" (Augustinus). De uiteindelijke beslissing hoe iets uit het Oude Testament begrepen of uitgelegd moet worden, wordt in het Nieuwe Testament gegeven! Het oude verbond is een belofte en het nieuwe verbond is de werkelijke vervulling van die belofte (Matteüs 5:17). Alle beloften in de Bijbel, inclusief de beloften die God aan zijn volk in het Oude Testament (Israël) gemaakt heeft, zijn vervuld, worden vervuld of zullen vervuld worden *in Christus aan heel Gods volk*, dus aan de gelovigen uit alle volken (2 Korintiërs 1:20; Efeziërs 3:3-6). Gods openbaring door Jezus Christus in het Nieuwe Testament is Gods uiteindelijke Woord aan alle mensen (Hebreeëen 1:1-2)!

GODS GENADE

F. Wat is Gods genade?

1. Gods genade is een geschenk

Het woord 'genade' in de Bijbel betekent 'een onverdiende gunst' waarin verdiende schulden vergeven worden en onverdiende zegeningen gegeven worden. 'Barmhartigheid' is Gods liefde voor ellendige mensen. 'Genade' is Gods liefde voor schuldige mensen. Gods genade is een geschenk (Efeziërs 2:7-8; Romeinen 3:21-26; 2 Korintiërs 8:9; 9:15) en geen recht. Je kunt het niet verdienen door je aan Gods wetten te houden (Galaten 3:10-11; Jakobus 2:10; Romeinen 4:4-5).

2. Gods algemene genade

Gods algemene genade heeft betrekking op Gods schepping en betreft alle mensen. God toont zijn algemene genade aan alle mensen op aarde wanneer Hij de zon over hen laat schijnen en regen en voedsel aan hen geeft (Handelingen 14:16-17). En door Gods algemene genade staan Gods morele wetten nog gedeeltelijk geschreven in de harten van niet-gelovige mensen en helpen ze hen om de kracht van de zonde in hun leven te onderdrukken (Romeinen 2:14-15). Zo wordt de werking van de zonde in hun leven niet altijd zichtbaar en lijkt het alsof ze een 'goed' leven leiden. Gods algemene genade maakt het leven nog draaglijk, soms zelfs aangenaam.

3. Gods bijzondere genade

Gods bijzondere genade heeft betrekking op de rechtvaardiging en betreft de gelovige mensen (kinderen van God). Wat houdt deze bijzondere genade in? De rechtvaardiging begint niet bij een mens die voor God kiest, maar begint bij God die hem of haar uitkiest (2 Timoteüs 1:9) en daarna naar Jezus trekt (Johannes 6:44,37). Gods bijzondere genade houdt in dat God mensen uitkiest al voor de grondlegging van de wereld. Het houdt in dat God deze mensen aan Jezus Christus geeft en ze tot bekering, geloof en wedergeboorte brengt. Hij geeft hen zijn bijzondere genade door zijn verlossing voor altijd aan hen te schenken en zijn heerlijkheid te laten erven (Efeziërs 1:3-8). God schenkt deze genade uit ontferming en barmhartigheid (Romeinen 9:14-18; 4:4-8). Een mens kan dus niet voor Gods bijzondere genade kiezen. God geeft het. Mensen die denken dat God onrechtvaardig is door mensen uit te kiezen, vergeten dat alle mensen in zonde gevallen zijn en daardoor totaal verloren (Romeinen 3:10-12,23). Deze bijzondere genade van God wordt zagezegd zichtbaar in Gods 'heilsplan'. Samengevat bestaat Gods heilsplan uit de aanstelling van Jezus Christus als Verlosser en Middelaar (1 Petrus 1:20-21; Efeziërs 1:9b-11), de uitverkiezing (Romeinen 8:29-30; Efeziërs 1:4; 2 Timoteüs 1:9), de oprichting van het verbond, de zending van Jezus Christus naar de aarde en de verkondiging van het evangelie. In al deze dingen wordt Gods bijzondere genade zichtbaar wanneer Hij het aan een mens schenkt. Een verloren mens wordt door de verkondiging van het

evangelie naar Jezus Christus geleid. Hij wordt wedergeboren door de werking van de Heilige Geest in zijn verstand, geweten en hart. Hij gaat geloven en bekeert zich. Hij verandert en gaat heilig leven. En uiteindelijk wordt hij door Jezus Christus verheerlijkt (2 Tessalonicenzen 2:13-14; 2 Timoteüs 1:10; 1 Petrus 1:1-2; vgl. Johannes 6:44,37; Handelingen 13:48).

G. Leven onder Gods genade

Lees Romeinen 6:14. De Bijbel leert heel duidelijk dat christenen "niet onder de wet, maar onder de genade" zijn en mogen leven!

1. De wet en de genade

Alle mensen hebben gezondigd tegen Gods wet (Romeinen 3:23) en staan daarom van nature onder Gods oordeel (Romeinen 8:1-2; Johannes 3:18,36; Galaten 3:10-11; Jakobus 2:10). Maar omdat God liefde is, zorgde Hij voor verzoening voor alle zonden van alle mensen die in Jezus Christus geloven (Romeinen 3:24-25; 5:8; 8:1-2; Johannes 3:16; 1 Johannes 4:9-10). Jezus Christus vervulde Gods wet (Gods rechtseis) in onze plaats (Matteüs 5:17; Romeinen 10:4; 2 Korintiërs 5:21; 1 Petrus 3:18a). Alle mensen die in Jezus Christus geloven, staan niet langer onder de 'wet' of Gods 'oordeel', maar staan onder 'Gods genade'! God verklaart, beschouwt en behandelt alle gelovigen in Jezus Christus als volkomen rechtvaardig (vergeven, verlost) voor altijd (Hebreeën 10:17-18)!

2. Onder Gods genade leven

'Onder Gods genade leven' betekent dat je niet langer gebukt 'onder de wet' en zijn veroordeling staat! Dit houdt ook in dat je je vrij mag voelen, ook als de wet je veroordeelt en je gevoelens van schuld en slechtheid geeft! Zelfs wanneer je in een bepaalde zonde valt, hoef je niet te vrezen dat je de liefde van God en van je geestelijke broers en zussen kwijtraakt (Romeinen 8:33-35)! Het gevolg van de zonde is voor een christen namelijk nooit veroordeling, straf of verwerping door God, maar veeleer een verstoring van de goede relatie met God! Als je een verkeerde keus gemaakt hebt of een bepaalde zonde begaan hebt, heb je *altijd* de keus om weer naar God terug te keren en 'onder Gods genade' te leven. Je hoeft niet te blijven leven onder een 'schuldgevoel' omdat je een morele wet of andere regel van Gods Koninkrijk overtreden hebt. Je hebt altijd de keus om je relatie met God te herstellen! Je hebt altijd de vrijheid om te kiezen tussen dood en leven, tussen niet liefhebben en wel liefhebben, tussen je schuldig blijven voelen en je helemaal vrij voelen, tussen angst en zekerheid, en tussen afwijzing door bepaalde mensen en volledige aanvaarding door God! Indien je ervaart dat je 'onder de genade' leeft, dan let je op hoe je leeft. En als je iets verkeerd doet of gedaan hebt, dan keer je direct terug naar God. Je belijdt je zonden, ontvang zijn vergeving en leef verder in innige verbondenheid met God (1 Johannes 1:9). Door zo te handelen blijf je Gods genade ervaren en word je steeds meer en meer geheiligd.